

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 6.12.2012
COM(2012) 722 final

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**Plan działania zakładający poprawę skuteczności walki z oszustwami podatkowymi i
uchylaniem się od opodatkowania**

{SWD(2012) 403 final}

{SWD(2012) 404 final}

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Plan działania zakładający poprawę skuteczności walki z oszustwami podatkowymi i uchylaniem się od opodatkowania

1. WPROWADZENIE

Dnia 2 marca 2012 r. Rada Europejska wezwała Radę i Komisję do niezwłocznego opracowania konkretnych sposobów poprawy skuteczności walki z oszustwami podatkowymi i uchylaniem się od opodatkowania, w tym w odniesieniu do państw trzecich, oraz do przedstawienia sprawozdania na ten temat do czerwca 2012 r. W kwietniu br. Parlament Europejski przyjął rezolucję, w której przypomniano o pilnej potrzebie podjęcia działań w tej dziedzinie.

Pierwszą reakcją ze strony Komisji było przyjęcie w dniu 27 czerwca 2012 r. komunikatu¹ („komunikat z czerwca”), w którym przedstawiono, jak za sprawą lepszego wykorzystania istniejących instrumentów oraz przyjęcia przedłożonych przez Komisję wniosków można poprawić przestrzeganie przepisów podatkowych, a także ograniczyć oszustwa podatkowe i uchylanie się od opodatkowania. W komunikacie wypunktowano obszary, w których dalsze działania legislacyjne lub koordynacja byłyby korzystne dla UE i państw członkowskich, oraz wykazano wartość dodaną współpracy na rzecz walki z coraz poważniejszym problemem, jakim są oszustwa podatkowe i uchylanie się od opodatkowania.

W komunikacie z czerwca zapowiedziano sporządzenie przed upływem 2012 r. planu działania opisującego podjęcie konkretnych kroków zmierzających do zacieśnienia współpracy administracyjnej i wspierania rozwoju istniejącej polityki dobrych rządów, szersze kwestie dotyczące podejścia do rajów podatkowych i wyeliminowania agresywnego planowania podatkowego oraz inne zagadnienia, w tym przestępstwa związane z podatkami.

W niniejszym planie działania Komisja przedstawia podjęte już przez siebie inicjatywy, nowe inicjatywy, które można realizować w tym roku, oraz inicjatywy zaplanowane na przyszły rok, jak również te wymagające dłuższego czasu realizacji. Przy szeregowaniu tych inicjatyw Komisja miała świadomość, że nie należy nadmiernie obciążać państw członkowskich oraz że konieczne jest uwzględnienie ich zdolności podjęcia niezbędnych działań.

Niniejszy plan działania zasadniczo zawiera opis praktycznych działań, które mogą przynieść wymierne rezultaty wszystkim państwom członkowskim oraz być wsparciem zwłaszcza dla tych państw członkowskich, które otrzymały zalecenia dla

¹ COM(2012) 351 final z 27.6.2012, Komunikat Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie konkretnych sposobów usprawnienia walki z oszustwami podatkowymi i uchylaniem się od opodatkowania, w tym w odniesieniu do państw trzecich.

poszczególnych krajów² dotyczące konieczności poprawy skuteczności poboru podatków w kontekście europejskiego semestru w 2012 r.

Zasięgnięto opinii państw członkowskich i zainteresowanych stron na temat zawartości merytorycznej planu działania i priorytetu, jaki należy nadać każdej sprawie. Ich poglądy zostały uwzględnione w niniejszym planie. Państwa członkowskie zdecydowały się za tym, by najwyższy priorytet nadać już realizowanym działaniom oraz pełnemu wdrożeniu i stosowaniu nowo przyjętych przepisów w sprawie współpracy administracyjnej i walki z oszustwami podatkowymi. Ponadto państwa członkowskie podkreśliły konieczność szybkiego przyjęcia wniosków przedłożonych Radzie oraz zwrócenia szczególnej uwagi na walkę z oszustwami związanymi z podatkiem VAT i uchylaniem się od opodatkowania³⁴.

Głównym założeniem przyszłych prac w zakresie tych działań będzie konieczność ograniczenia kosztów i stopnia złożoności systemów podatkowych z korzyścią zarówno dla podatników, jak i administracji podatkowych. Obniżenie kosztów oraz uproszczenie systemów podatkowych skłoni podatników do lepszego przestrzegania przepisów podatkowych, natomiast w przypadku administracji podatkowych rozwój automatycznych narzędzi i technik zarządzania ryzykiem oraz ich pełne zastosowanie mogą uwolnić zasoby ludzkie i budżetowe pozwalające na realizację konkretnych celów.

Komisja będzie nadal propagowała wśród wszystkich państw członkowskich jak najefektywniejsze stosowanie praktycznych narzędzi informatycznych w odniesieniu do wszystkich podatków. Ponadto Komisja będzie promować bardziej skoordynowane podejście do podatków pośrednich i bezpośrednich, do opodatkowania i cel poprzez właściwe stosowanie programów FISCALIS i CUSTOMS w celu usprawnienia komunikacji i propagowania bardziej systematycznej wymiany dobrych praktyk i narzędzi w uzasadnionych przypadkach. Pomoże to zwiększyć skuteczność audytów i kontroli, a także zmniejszyć obciążenie po stronie podatników.

Wszystkie działania zaproponowane przez Komisję w niniejszym dokumencie są zgodne i spójne z obecnymi wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2007–2013 oraz nowymi wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2014–2020.

² Zalecenia dla poszczególnych krajów zostały skierowane do Bułgarii, Cypru, Estonii, Litwy, Malty, Polski, Republiki Czeskiej, Słowacji, Węgier i Włoch. Należy zauważyć, że państwom członkowskim korzystającym obecnie z pomocy finansowej w ramach Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (EFSF), europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej lub na mocy przepisów art. 143 Traktatu zaleca się wdrażanie środków określonych w odnośnych decyzjach wykonawczych, a następnie uszczegółowionych w odnośnych protokołach ustaleń i ewentualnych kolejnych uzupełnieniach. Dotyczy to Grecji, Irlandii, Portugalii oraz Rumunii.

³ Konkluzje Rady z grudnia 2011 r. (dok. 9586/12 - FISC 63 OC 213)

⁴ Przygotowane przez Radę ECOFIN sprawozdanie dla Rady Europejskiej dotyczące kwestii podatkowych z dnia 4 grudnia 2012 r. (doc. 16327/12 – FISC 166 – ECOFIN 949) oraz konkluzje Rady w sprawie komunikatu Komisji z dnia 13 listopada 2012 r. (doc. 16051/12 – PRESSE 465 – PR CO 60)

2. LEPSZE WYKORZYSTANIE ISTNIEJĄCYCH INSTRUMENTÓW ORAZ INICJATYWY KOMISJI WYMAGAJĄCE DALESZYCH PRAC

Oszustwa podatkowe oraz uchylanie się od opodatkowania mają istotny wymiar transgraniczny. Jedynie pod warunkiem współpracy państwa członkowskie mogą skutecznie rozwiązać ten problem. W związku z tym nadrzędnym celem strategii Komisji w tej dziedzinie jest poprawa współpracy między administracjami podatkowymi państw członkowskich. Podjęto już szereg ważnych działań w tym zakresie.

1. Nowe ramy współpracy administracyjnej

Na podstawie wniosków przedstawionych przez Komisję w ciągu ostatnich dwóch lat Rada przyjęła nowe ramy współpracy administracyjnej⁵. Ten zbiór nowych instrumentów ustawodawczych toruje ścieżkę dla rozwijania nowych narzędzi i instrumentów przez Komisję i państwa członkowskie. W komunikacie z czerwca podkreślono, że państwa członkowskie nie stosują ich jeszcze w sposób skuteczny i kompleksowy. Państwa członkowskie muszą zapewnić pełne i skuteczne wdrożenie oraz stosowanie tych instrumentów, przede wszystkim poprzez włączenie się w sprawniejszą wymianę informacji.

2. Usunięcie luk w przepisach dotyczących opodatkowania dochodów z oszczędności

Przyjęcie zaproponowanych przez Komisję zmian do dyrektywy w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności⁶ pozwoli na usunięcie luk w dyrektywie oraz na poprawę skuteczności tego instrumentu. Pomoże to państwom członkowskim zapewnić bardziej skuteczne opodatkowanie transgranicznych dochodów z oszczędności. W gestii Rady leży obecnie przyjęcie tego wniosku oraz przyznanie Komisji mandatu na negocjowanie odnośnych zmian w istniejących porozumieniach z państwami trzecimi w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności. Przeważająca większość państw członkowskich przyznała tej kwestii wysoki priorytet. Komisja zatem wzywa Radę do niezwłocznego przyjęcia wspomnianych wniosków.

3. Projekt porozumienia w sprawie zwalczania nadużyć finansowych oraz w sprawie współpracy w dziedzinie podatków

Komisja zachęca również Radę do podpisania i zawarcia projektu porozumienia w sprawie zwalczania nadużyć finansowych oraz w sprawie współpracy w dziedzinie podatków między UE i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Księstwem Liechtensteinu, z drugiej strony, które to porozumienie Komisja przedstawiła Radzie

⁵ Dyrektywa Rady 2010/24/UE z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń (Dz.U. L 84 z 31.3.2010, s. 1); rozporządzenie Rady (UE) nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 268 z 12.10.2010, s. 1); dyrektywa Rady 2011/16/UE z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylająca dyrektywę 77/799/EWG (Dz.U. L 64 z 11.3.2011, s. 1); rozporządzenie Rady (UE) nr 389/2012 z dnia 2 maja 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków akcyzowych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 2073/2004 (Dz.U. L 121 z 8.5.2012, s. 1).

⁶ COM (2008) 727 final z 13.11.2008.

w 2009 r.⁷ Komisja zwraca się ponadto do Rady o przyjęcie projektu mandatu upoważniającego do inicjowania podobnych negocjacji z czterema innymi sąsiadującymi państwami trzecimi. Pozwoli to Komisji negocjować porozumienia gwarantujące, że wszystkie państwa członkowskie będą dysponować tymi samymi instrumentami służącymi zwalczaniu nadużyć finansowych oraz przestrzegać tych samych wysokich norm przejrzystości i wymiany informacji.

4. *Mechanizm szybkiego reagowania na oszustwa związane z podatkiem VAT*

Dnia 31 lipca 2012 r. Komisja przedstawiła wniosek w sprawie mechanizmu szybkiego reagowania na oszustwa związane z podatkiem VAT⁸. Wniosek ten, o ile zostanie przyjęty, umożliwi Komisji upoważnienie w bardzo szybkim czasie państwa członkowskiego do przyjęcia tymczasowych środków stanowiących odstępstwa, tak aby zaradzić nagłym i zakrojonym na szeroką skalę przypadkom oszustw, które mogą pociągać za sobą znaczne konsekwencje finansowe. Wzywa się Radę do niezwłocznego przyjęcia tego wniosku, któremu nadała wysoki priorytet.

5. *Fakultatywne stosowanie mechanizmu odwrotnego obciążenia podatkiem VAT*

W 2009 r. Komisja przedstawiła wniosek w sprawie fakultatywnego stosowania mechanizmu odwrotnego obciążenia podatkiem od wartości dodanej w związku z dostawami niektórych towarów i usług podatnych na oszustwa⁹. W marcu 2010 r. przyjęta została jedynie część tego wniosku dotycząca uprawnień do emisji gazów cieplarnianych¹⁰. Przyjęcie pozostałej części wniosku umożliwiłoby państwom członkowskim stosowanie mechanizmu odwrotnego obciążenia na tych samych warunkach w sektorach, w których stanowi on najbardziej skuteczne narzędzie walki z tzw. oszustwem karuzelowe, i pozwoliłoby uniknąć przyjmowania indywidualnych odstępstw od dyrektywy w sprawie podatku VAT, które mogłyby mieć niekorzystny wpływ na zwalczanie oszustw w innych państwach członkowskich.

6. *Unijne forum ds. VAT*

Przedsiębiorstwa i organy podatkowe zgodnie przyznają, że obecny system podatkowy VAT jest podatny na oszustwa, a zarządzanie nim jest uciążliwe. Komisja podjęła decyzję o utworzeniu unijnego forum ds. VAT¹¹ w celu poprawy zarządzania podatkiem VAT na poziomie UE. Forum to, będące platformą dialogu, daje przedstawicielom małych, średnich i dużych przedsiębiorstw oraz organów podatkowych możliwość wymiany poglądów na temat praktycznych aspektów transgranicznych administracji związanej z podatkiem VAT, a także umożliwia ustalenie i omówienie najlepszych praktyk, które mogłyby przyczynić się do optymalizacji zarządzania systemem VAT, dążąc przy tym do obniżenia kosztów przestrzegania przepisów i równocześnie do zabezpieczenia przychodów z podatku

⁷ COM(2009) 644 final z 23.11.2009 i COM(2009) 648 final z 23.11.2009.

⁸ COM(2012) 428 final z 31.7.2012.

⁹ COM(2009) 511 final z 29.9.2009.

¹⁰ Dyrektywa Rady 2010/23/UE z dnia 16 marca 2010 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w zakresie fakultatywnego i tymczasowego stosowania mechanizmu odwrotnego obciążenia w związku z dostawami niektórych usług podatnych na oszustwa (Dz. U L 72 z 20.3.2010, s.1)

¹¹ Decyzja Komisji (2012/C198/05) z dnia 3 lipca 2012 r. powołująca unijne forum ds. VAT

VAT. Komisja zwraca się do państw członkowskich o w miarę możliwości jak największy udział w unijnym forum ds. VAT, aby osiągnąć jego cele.

3. NOWE INICJATYWY KOMISJI

Obok niniejszego planu działania Komisja przedstawia także szereg nowych inicjatyw w odniesieniu do niektórych potrzeb opisanych w komunikacie z czerwca. Inicjatywy te stanowią natychmiastową reakcję na ustalone potrzeby dotyczące zapewnienia spójnej polityki wobec państw trzecich, usprawnienia wymiany informacji oraz zapobiegania niektórym tendencjom w dziedzinie nadużyć finansowych.

7. Zalecenie w sprawie środków, które mają zachęcić państwa trzecie do stosowania minimalnych norm w zakresie dobrych rządów w dziedzinie opodatkowania

Z dokonanej przez Komisję analizy bieżącej sytuacji wynika, że państwa członkowskie uznają ewentualne i faktyczne szkody spowodowane przez jurysdykcje, które nie przestrzegają minimalnych norm w zakresie dobrych rządów w dziedzinie opodatkowania, m.in. jurysdykcje uważane powszechnie za raje podatkowe.

Wszystkie państwa członkowskie w różny sposób zareagowały na tę sytuację. Biorąc pod uwagę przyznane przedsiębiorstwom swobody w czasie ich działania na rynku wewnętrznym, mogą one wypracować porozumienie z takimi jurysdykcjami za pośrednictwem państwa członkowskiego, którego reakcja była najsłabsza. W rezultacie ogólna ochrona dochodów podatkowych państwa członkowskiego jest jedynie tak skuteczna, jak najsłabsza reakcja dowolnego państwa członkowskiego. Prowadzi to nie tylko do erozji podstaw opodatkowania państw członkowskich, ale również zagraża warunkom uczciwej konkurencji i ostatecznie zakłóca funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

By zaradzić temu problemowi, Komisja zaleca państwom członkowskim przyjęcie określonych kryteriów pozwalających ustalić, które państwa trzecie nie spełniają minimalnych norm w zakresie dobrych rządów w dziedzinie opodatkowania, oraz zestawu środków wobec państw trzecich w zależności od tego, czy przestrzegają takich norm lub są zobowiązane do ich przestrzegania. Środki te zakładają możliwość umieszczenia na czarnych listach jurysdykcji, w których nie przestrzega się przepisów, a także możliwość renegotjacji umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, ich zawieszenia lub zawarcia. By uniknąć promowania relacji biznesowych z państwami trzecimi wpisanymi na czarną listę, Komisja zachęca państwa członkowskie do podjęcia dodatkowych działań uzupełniających, lecz w pełnym poszanowaniu prawa unijnego.

Ponadto państwa członkowskie powinny rozważyć tymczasowe oddelegowanie ekspertów w celu wsparcia administracji podatkowych w państwach trzecich, które zaangażowane są w przestrzeganie minimalnych norm, ale potrzebują wsparcia technicznego.

To zalecenie stanowi istotny i praktyczny pierwszy krok w kierunku zbliżenia stanowisk państw członkowskich w sprawie jurysdykcji, które nie przestrzegają

minimalnych norm w omawianym obszarze. W ciągu trzech lat od daty przyjęcia zalecenia Komisja ponownie oceni podejście państw członkowskich i ich działania w tym obszarze, by ustalić, czy istnieje potrzeba podejmowania dalszych ewentualnych inicjatyw.

8. *Zalecenie w sprawie agresywnego planowania podatkowego*

Komisja uważa, że należy dopilnować, by obciążenie podatkowe było sprawiedliwie dzielone zgodnie z wyborami podejmowanymi przez poszczególne rządy. Obecnie niektórzy podatnicy mogą stosować skomplikowane, bywa że sztuczne, systemy, w wyniku których dochodzi do przeniesienia podstawy opodatkowania do innych jurysdykcji na terenie lub poza terenem Unii Europejskiej. W ten sposób podatnicy wykorzystują rozbieżności w przepisach krajowych, tak by pewne pozycje w dochodach pozostały nieopodatkowane w dowolnym miejscu bądź by wykorzystać różnice w stawkach podatkowych. Opłacając podatki, przedsiębiorstwa mogą wywierać pozytywny i znaczący wpływ na resztę społeczeństwa. Agresywne planowanie podatkowe można zatem traktować jako zaprzeczenie zasad społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw¹². W związku z tym konieczne są konkretne działania, by rozwiązać ten problem.

Konkretne działania podejmowane przez wszystkie państwa członkowskie w celu zaradzenia takim problemom poprawiłyby również funkcjonowanie rynku wewnętrznego. W świetle powyższego Komisja zaleca państwom członkowskim, by podjęły wspólne skuteczne działania w tym obszarze.

W szczególności zachęca się państwa członkowskie do tego, by zawierały w umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania podpisywanych z innymi państwami członkowskimi UE i państwami trzecimi klauzulę mającą rozstrzygnąć kwestię dokładnie określonego rodzaju podwójnego braku opodatkowania. Komisja zaleca ponadto stosowanie wspólnego ogólnego przepisu w zakresie zwalczania nadużyć. Pomogłoby to zapewnić spójność i skuteczność w obszarze, w którym państwa członkowskie stosują bardzo różne praktyki.

Dyrektywy UE dotyczące podatków (dyrektywy w sprawie odsetek i należności licencyjnych, łączenia przedsiębiorstw oraz w sprawie spółek dominujących i spółek zależnych) już umożliwiają państwom członkowskim stosowanie środków zwalczania nadużyć. Państwa członkowskie mogą korzystać z tych możliwości, by uniknąć niedozwolonego planowania podatkowego, przy jednoczesnym poszanowaniu przepisów unijnych.

Ponadto Komisja chętnie wniesie wkład w prace międzynarodowych forów ds. podatków, takich jak OECD, by zaradzić problemowi, jakim są zawilości opodatkowania handlu elektronicznego poprzez opracowanie odpowiednich standardów międzynarodowych.

9. *Stworzenie platformy na rzecz dobrych rządów w dziedzinie opodatkowania*

Komisja zamierza stworzyć platformę na rzecz dobrych rządów w dziedzinie opodatkowania z udziałem państw członkowskich i przedstawicieli

¹²

Komunikat w sprawie odnowionej strategii UE na lata 2011-2014 dotyczącej społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw – COM (2011) 681 final z 25.10.2011.

zainteresowanych podmiotów, których zadaniem byłoby udzielanie wsparcia przy sporządzaniu sprawozdania Komisji na temat wykonania wspomnianych dwóch zaleceń oraz przy jej bieżących pracach nad agresywnym planowaniem podatkowym oraz dobrych rządów w dziedzinie opodatkowania.

10. Udoskonalenia w zakresie szkodliwego opodatkowania przedsiębiorstw i w obszarach pokrewnych

Zgodnie z powyższym i jak już wskazano w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2012 r.¹³, Komisja zwraca uwagę na pilną potrzebę nadania nowego impulsu pracom, które są obecnie przedmiotem dyskusji w kontekście Kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej¹⁴ („kodeks postępowania”).

W ostatnich latach coraz trudniej jest osiągać postępy i wymierne rezultaty w Grupie ds. Kodeksu Postępowania, na której spoczywa zadanie oceny środków podatkowych, które mogą wchodzić w zakres kodeksu postępowania¹⁵. Wiąże się to po części z faktem, że podejmowanych jest coraz więcej skomplikowanych kwestii, ale również z koniecznością dopracowania i poprawy zakładanych wyników, harmonogramu ich osiągnięcia oraz środków monitorowania ich realizacji.

Komisja wzywa zatem państwa członkowskie do rozważenia działań mających na celu poprawę skuteczności w osiąganiu pierwotnych celów kodeksu postępowania, na przykład poprzez szybsze podnoszenie kwestii na szczepku Rady w momencie, gdy istnieje pilna potrzeba podjęcia decyzji politycznych. Obecnie Grupa ds. Kodeksu Postępowania omawia kwestię rozbieżności, które wymagają natychmiastowych rozwiązań. W razie braku uzgodnienia rozwiązań dotyczących wyeliminowania takich rozbieżności i wprowadzenia ich życie w jasno określonych terminach, Komisja wyraża gotowość, w stosownych przypadkach, przygotowania w ich miejsce wniosków w sprawie działań legislacyjnych.

Ponadto Komisja podejmie działania¹⁶, jeśli okaże się, że obowiązujące dyrektywy sprzyjają agresywnemu planowaniu podatkowemu bądź uniemożliwiają wprowadzenie właściwych rozwiązań, gdyż dopuszczają podwójny brak opodatkowania. Należy również zintensyfikować prace w związku ze specjalnymi systemami podatkowymi dla ekspatriantów oraz osób zamożnych, które to systemy zagrażają funkcjonowaniu rynku wewnętrznego oraz obniżają ogólne przychody z podatków.

Ze swej strony Komisja będzie w dalszym ciągu wspierać państwa członkowskie w zapewnianiu skutecznego propagowania Kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej w wybranych państwach trzecich oraz będzie szerzyć ideę uczciwej konkurencji podatkowej na świecie poprzez negocjowanie przepisów w zakresie dobrych rządów w stosownych porozumieniach

¹³ Załącznik do rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2012 r. pt. „Polityka podatkowa państw członkowskich sprzyjająca wzrostowi gospodarczemu oraz lepszej koordynacji podatkowej w UE”, COM (2011) 815 final, VOL. 5/5 – załącznik IV, ust. 3.1

¹⁴ Dz.U. C 2 z 6.1.1998, s. 2.

¹⁵ Dz.U. C 99 z 1.4.1999, s. 1.

¹⁶ W tym kontekście odsyła się do pkt 4.1.1.

z państwami trzecimi oraz poprzez wspieranie krajów rozwijających się zgodnie z obecną polityką Komisji dotyczącą podatków i rozwoju¹⁷.

11. Portal „TIN on EUROPA”

Komisja przedstawia dziś również nowy praktyczny instrument służący usprawnieniu współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków bezpośrednich.

Prawidłowa identyfikacja podatników odgrywa zasadniczą rolę w skutecznej wymianie informacji między administracjami podatkowymi w państwach członkowskich. W dniu dzisiejszym Komisja oficjalnie uruchomiła aplikację pod nazwą „TIN on EUROPA”. Aplikacja ta zwiera wzory oficjalnych dokumentów tożsamości wraz z krajowymi numerami identyfikacji podatkowej (NIP). Umożliwia ona każdej osobie trzeciej, zwłaszcza instytucjom finansowym, szybką, łatwą i prawidłową identyfikację numerów NIP i ich ewidencję w stosunkach transgranicznych. Ponadto internetowy system kontroli, działający na podobnych zasadach co VIES (system wymiany informacji o VAT) umożliwia sprawdzenie, czy struktura lub algorytm danego numeru NIP są prawidłowe. Nowa aplikacja może stanowić pierwszy krok ku bardziej spójnemu podejściu do numerów NIP na poziomie UE (zob. pkt 4.2.1 poniżej) oraz przyczyni się do skuteczniejszej automatycznej wymiany informacji.

12. Standardowe formularze wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania

Dyrektywa 2011/16/UE przyjęta w dniu 15 lutego 2011 r. przewiduje przyjęcie standardowych formularzy do celów wymiany informacji na żądanie, spontanicznej wymiany informacji, powiadomień oraz informacji zwrotnej. W dniu dzisiejszym Komisja przyjęła rozporządzenie wykonawcze przewidujące wprowadzenie takich standardowych formularzy, co poprawi skuteczność i wydajność wymiany informacji. Na potrzeby takich standardowych formularzy Komisja opracowała również aplikację informatyczną we wszystkich językach UE, do której państwa członkowskie mają już dostęp i która zostanie uruchomiona w dniu 1 stycznia 2013 r.

13. Euro-denaturat w miejsce całkowicie lub częściowo skażonego alkoholu etylowego

Zmiany, które zostaną przyjęte w grudniu w zakresie denaturatów¹⁸, obejmują wspólne unijne podejście do całkowitego skażenia alkoholu etylowego. Głównym jego celem jest ograniczenie możliwości popełnienia oszustwa. Podejście to zakłada ponadto uproszczenie i zharmonizowanie obciążeń administracyjnych w przypadku zgodnych z prawem przepływów, zmniejszenie kosztów produkcji oraz zapewnienie producentom alkoholu denaturowanego lepszego dostępu do rynków (unijnych i światowych). Planowana jest analiza, czy to samo podejście zakładające podobne rezultaty można zastosować w odniesieniu do częściowo skażonego alkoholu etylowego.

¹⁷ COM (2010) 163 final z 21.4.2010

¹⁸ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 3199/93 z dnia 22 listopada 1993 r. w sprawie wzajemnego uznawania procedur całkowitego skażenia alkoholu etylowego do celów zwolnienia z podatku akcyzowego (Dz. U. L 288 z 23.11.1993, s. 12)

4. PRZYSZŁE INICJATYWY ORAZ DZIAŁANIA DO PODJĘCIA

4.1. Działania do podjęcia w krótkiej perspektywie czasowej (w 2013 r.)

4.1.1. Wyeliminowanie rozbieżności oraz poprawa skuteczności przepisów w zakresie zwalczania nadużyć

14. Zmiana dyrektywy w sprawie spółek dominujących i spółek zależnych (2011/96/UE)¹⁹

Obszarem o szczególnym znaczeniu jest obszar rozbieżności, który obejmuje takie kwestie jak kredyty hybrydowe i podmioty hybrydowe, a także różnice w kwalifikowaniu takich struktur przez poszczególne jurysdykcje. Ze szczegółowych dyskusji z państwami członkowskimi wynika, że w konkretnym przypadku nie można wypracować wspólnego rozwiązania bez wprowadzenia zmian legislacyjnych do dyrektywy w sprawie spółek dominujących i spółek zależnych. Celem będzie dopilnowanie, by stosowanie wspomnianej dyrektywy nie uniemożliwiało w sposób niezamierzony podejmowania skutecznych działań przeciwko podwójnemu brakowi opodatkowania w obszarze kredytów hybrydowych.

15. Przegląd przepisów unijnych w zakresie zwalczania nadużyć

Komisja dokona również przeglądu przepisów dotyczących zwalczania nadużyć zawartych w dyrektywach w sprawie odsetek i należności licencyjnych, łączenia przedsiębiorstw oraz w sprawie spółek dominujących i spółek zależnych w celu wprowadzenia w życie zasad stanowiących podstawę wydanego przez nią zalecenia dotyczącego agresywnego planowania podatkowego.

4.1.2. Rozpowszechnianie unijnych norm, instrumentów oraz narzędzi

16. Rozpowszechnianie standardu dotyczącego automatycznej wymiany informacji na forach międzynarodowych oraz narzędzi informatycznych UE

Komisja w dalszym ciągu będzie mocno zaangażowana w promowanie automatycznej wymiany informacji jako przyszłego standardu europejskiego i międzynarodowego w dziedzinie przejrzystości i wymiany informacji w sprawach podatkowych.

Ważne jest również, by promować unijne narzędzia informatyczne opracowane przez Komisję we współpracy z państwami członkowskimi na forach międzynarodowych²⁰, zwłaszcza na forum OECD, aby zapewnić szerokie zastosowanie takich narzędzi i uniknąć ich powielania. Państwa członkowskie

¹⁹ Dyrektywa Rady 2011/96/UE z dnia 30 listopada 2011 r. w sprawie wspólnego systemu opodatkowania mającego zastosowanie w przypadku spółek dominujących i spółek zależnych różnych państw członkowskich, Dz. U. L 345 z 29.12.2011, s. 8

²⁰ Unia Europejska czynnie uczestniczy w innych forach międzynarodowych, takich jak Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), International Organisation for Tax Administration (IOTA, Międzynarodowa Organizacja ds. Zarządzania Podatkami), Inter American Centre of Tax Administrations (CIAT, Międzyamerykańskie Centrum Administracji Podatkowych), International Tax Dialogue (ITD, Międzynarodowy Dialog w dziedzinie Podatków), International Tax Compact (ITC, Międzynarodowe Porozumienie ds. Podatków) oraz African Tax Administration Forum (ATAF, Afrykańskie Forum ds. Administracji Podatkowej)

powinny móc korzystać z jednego zestawu narzędzi i instrumentów wewnątrz UE i w stosunkach z państwami trzecimi.

W tym celu Komisja ściśle współpracuje z OECD nad obecnie tworzonymi formatami informatycznymi, które będą stosowane przy automatycznej wymianie informacji zgodnie z dyrektywą 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania²¹. Założenie jest takie, by od samego początku uwzględniać sugestie ze strony państw spoza UE, tak aby zyskać pełne wsparcie dla takich formatów informatycznych i stosować je poza Unią Europejską.

Ponadto Komisja zwróci się do OECD o zatwierdzenie opracowanych przez nią niedawno formularzy elektronicznych służących do wymiany informacji na żądanie, spontanicznej wymiany informacji oraz przekazywania informacji zwrotnej w dziedzinie podatków bezpośrednich oraz będzie kontynuowała współpracę z tą organizacją w zakresie formularzy elektronicznych dotyczących dochodzenia roszczeń.

4.1.3. Poprawa w zakresie przestrzegania przepisów podatkowych

17. Kodeks podatnika UE

Aby poprawić przestrzeganie przepisów podatkowych, Komisja zbierze dobre praktyki administracyjne w państwach członkowskich i na ich podstawie opracuje kodeks podatnika, w którym przedstawione zostaną najlepsze praktyki w zakresie poprawy współpracy, zwiększania zaufania między administracjami podatkowymi i podatnikami oraz w zakresie większej przejrzystości praw i obowiązków podatników, a także promowania podejścia, w którym kładzie się nacisk na usługi.

Na początku 2013 r. Komisja rozpocznie konsultacje społeczne w sprawie kodeksu. Taki kodeks pomoże udoskonalić relacje między podatnikami i administracjami podatkowymi, zwiększyć przejrzystość przepisów podatkowych, zmniejszyć ryzyko wystąpienia błędów, które mogą pociągać za sobą bardzo poważne konsekwencje dla podatników, oraz propagować przestrzeganie przepisów podatkowych. Tym samym zachęcanie administracji państw członkowskich do stosowania kodeksu podatnika pomoże przyczynić się do bardziej skutecznego poboru podatków.

4.1.4. Poprawa zarządzania podatkami

18. Pogłębiona współpraca z innymi organami ścigania

Należy również dążyć do ściślejszej współpracy z innymi organami ścigania, wykorzystując przy tym w pełni wsparcie agencji unijnych, szczególnie z organami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie praniu pieniędzy, sprawiedliwość oraz zabezpieczenie społeczne. Współpraca między agencjami ma ogromne znaczenie dla zapewnienia skutecznej walki z oszustwami podatkowymi, uchylaniem się od opodatkowania oraz przestępstwami związanymi z podatkami. Europol może odgrywać ważną rolę w usprawnianiu wymiany informacji poprzez przyczynianie się do identyfikacji siatek/grup przestępczych i ich likwidowania.

²¹ Dyrektywa Rady 2011/16/UE z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylająca dyrektywę 77/799/EWG (Dz. U L 64 z 11.3.2011, s. 1).

W związku z pracami nad wnioskiem ustawodawczym dotyczącym przeglądu trzeciej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy, który to wniosek ma zostać wkrótce przedstawiony, Komisja rozważa wyrażne odwołanie do przestępstw podatkowych jako przestępstw źródłowych w stosunku do zjawiska prania pieniędzy zgodnie z zaleceniami opracowanymi na 2012 r. przez Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy. Usprawni to współpracę między organami podatkowymi a organami nadzoru sądowego i finansowego w celu rozwiązania problemu, jakim są poważne naruszenia przepisów podatkowych. Udoskonalenie procedur należytej staranności wobec klienta w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy, a także większa przejrzystość informacji na temat właścicieli rzeczywistych, które są gromadzone do celów przeciwdziałania praniu pieniędzy w ramach przeglądu odnośnej dyrektywy, mogą również ułatwić wykorzystywanie stosownych danych do celów podatkowych, np. poprawić skuteczność podejścia do struktur inwestycji typu *offshore* na mocy dyrektywy UE w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności. Ponadto można dalej ułatwiać współpracę poprzez harmonizację w całej UE przepisów dotyczących prania pieniędzy, definicji tego przestępstwa oraz sankcji z nim związanych. W tej kwestii Komisja zamierza zaproponować w 2013 r., po przeglądzie trzeciej dyrektywy w sprawie prania pieniędzy, szczegółową dyrektywę dotyczącą zwalczania prania pieniędzy.

4.1.5. Udoskonalenie współpracy administracyjnej

19. Promowanie idei korzystania z kontroli równoległych oraz obecności zagranicznych funkcjonariuszy w trakcie audytów

By ułatwić kontrole podatkowe i przygotować grunt pod ewentualne wspólne kontrole w przyszłości, ważne jest w krótkiej perspektywie czasowej, by państwa członkowskie w możliwie jak największym stopniu stosowały istniejące przepisy prawne przy organizowaniu kontroli równoległych oraz w celu ułatwienia zagranicznym funkcjonariuszom udziału w pracach urzędów podatkowych oraz w dochodzeniach administracyjnych. Pomocna przy promowaniu szerszego stosowania tych narzędzi powinna być analiza dokonana w ramach Eurofisc.

Państwa członkowskie powinny dopilnować, by ich przepisy krajowe nie utrudniały pełnego stosowania takich narzędzi, szczególnie gdy chodzi o obecność zagranicznych funkcjonariuszy w urzędach podatkowych lub w siedzibie podatnika.

4.1.6. Działania dotyczące państw trzecich

20. Uzyskanie zgody od Rady na rozpoczęcie negocjacji z państwami trzecimi dotyczących dwustronnych porozumień w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku VAT

W związku z tym, że oszuści niejednokrotnie wykorzystują brak skutecznej współpracy między administracjami podatkowymi, realizując fikcyjne transakcje, w które zaangażowane są państwa trzecie, niektóre państwa członkowskie wskazały potrzebę stosowania narzędzi z zakresu współpracy administracyjnej na wzór tych, które już obowiązują w UE, również wobec państw trzecich.

Dlatego też zdaniem Komisji taka zgoda na negocjacje w sprawie dwustronnych porozumień z państwami trzecimi zmierzających do wypracowania skutecznych i

wiążących ram współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku VAT jest absolutnie konieczna. Komisja może wystąpić z wnioskiem o taką zgodę do 2013 r.

4.2. Działania do podjęcia w średniej perspektywie czasowej (do 2014 r.)

4.2.1. Udoskonalenie wymiany informacji

21. Rozwój skomputeryzowanego formatu do celów automatycznej wymiany informacji

Komisja pracuje nad nowymi formatami do celów automatycznej wymiany informacji na temat dochodów z zatrudnienia, wynagrodzenia dyrektorów, produktów ubezpieczenia na życie, świadczeń emerytalnych i rentowych, własności nieruchomości i dochodów z tego tytułu zgodnie z dyrektywą 2011/16/UE²².

Ponadto Komisja zaproponuje praktyczne rozwiązania dotyczące rodzajów dochodów innych niż te określone w dyrektywie, które państwa członkowskie będą stosować na zasadzie dobrowolności, by móc czerpać jeszcze większe korzyści z mechanizmów przewidzianych w dyrektywie.

22. Korzystanie z unijnego numeru identyfikacji podatkowej

Uważa się, że najlepszym sposobem identyfikacji podatników w ramach automatycznej wymiany informacji są unijne numery identyfikacji podatkowej (NIP). Krajowe numery identyfikacji podatkowej tworzy się jednak według przepisów krajowych, które znacznie się między sobą różnią i które sprawiają osobom trzecim (instytucjom finansowym, pracodawcom etc.) trudności z poprawną identyfikacją i rejestracją NIP należących do zagranicznych podatników, a organom podatkowym utrudniają przekazywanie tych informacji innym jurysdykcjom podatkowym.

Stworzenie unijnego NIP może być najlepszym rozwiązaniem, które pozwoli pokonać trudności, z jakimi obecnie borykają się państwa członkowskie, chcąc prawidłowo zidentyfikować wszystkich swoich podatników (osoby fizyczne i inne) biorących udział w transakcjach transgranicznych. Kwestią do rozstrzygnięcia jest, czy byłby to niepowtarzalny numer UE czy też identyfikator UE dodawany do istniejących krajowych NIP. Podobnie należy zbadać powiązania z innymi istniejącymi w UE systemami rejestracji i identyfikacji.

Koncepcja unijnego NIP jest prosta, jednak jej wdrożenie jest skomplikowane i dlatego wymaga podejmowania działań krok po kroku. Konsultacje społeczne rozpoczną się w marcu 2013 r. Przedstawienie kolejnego wniosku ustawodawczego wymaga dalszych wnikliwych badań i zdecydowanego poparcia ze strony państw członkowskich. Pierwszym krokiem będzie możliwość dalszego rozwoju portalu „TIN on EUROPA” polegającego na wprowadzeniu opcji sprawdzania ważności krajowych NIP poprzez powiązanie tej aplikacji z bazami danych w państwach członkowskich.

23. Zoptymalizowanie instrumentów informatycznych

²²

Artykuł 8 ust. 1 dyrektywy Rady 2011/16/UE

Komisja rozpoczyna obecnie proces optymalizacji instrumentów informatycznych w Europie, który ma na celu zapewnienie bardziej skutecznych i opłacalnych systemów. Szczególną uwagę Komisja zwróci na możliwość rozwoju centralnego rozwiązania informatycznego dotyczącego narzędzi elektronicznych wspierających współpracę administracyjną. Takie rozwiązanie miałoby pomóc zredukować koszty informatyczne po stronie państw członkowskich oraz umożliwić szybszą i bardziej wydajną wymianę informacji.

4.2.2. Reagowanie na trendy i schematy w dziedzinie oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania

24. Wytyczne w zakresie śledzenia przepływów pieniężnych

Na podstawie doświadczeń niektórych państw członkowskich w tej dziedzinie oraz istniejących już jednostek analityki finansowej Komisja opracuje wspólną metodykę oraz wytyczne, tak by ułatwić administracjom podatkowym dostęp do informacji na temat przepływów pieniężnych, np. poprzez karty kredytowe i rachunki bankowe prowadzone w UE lub zagranicą. Usprawni to śledzenie istotnych transakcji.

Pierwszy krok został już zrealizowany dzięki szczegółowej wymianie doświadczeń w trakcie poświęconych tej tematyce warsztatów FISCALIS, które zostały zorganizowane w październiku 2012 r.

25. Udoskonalenie technik zarządzania ryzykiem, w szczególności zarządzania ryzykiem braku zgodności

W ramach platformy zarządzania ryzykiem, która powstała w 2007 r. w kontekście programu FISCALIS, opracowywany jest plan strategiczny dotyczący zarządzania ryzykiem braku zgodności. Głównym założeniem tego planu jest dopilnowanie, by wszystkie państwa członkowskie osiągnęły wysoki poziom przestrzegania przepisów przez podatników. Plan ten ma również ułatwić radzenie sobie z ryzykiem transgranicznym oraz zwalczanie nadużyć, a także pobudzić i pogłębić współpracę między państwami członkowskimi. Warunkiem udanej realizacji planu strategicznego będzie zaangażowanie wszystkich państw członkowskich.

Zorganizowana wymiana informacji między organami podatkowymi i celnymi na temat strategii, które dotyczą ustalania przypadków braku zgodności, może poprawić stan wiedzy takich organów oraz zapewnić skoordynowane oceny ryzyka i zostanie więc włączona do zakresu prac nad planem strategicznym.

26. Rozszerzenie zakresu bazy danych Eurofisc o podatek bezpośredni

Baza danych Eurofisc zakłada szybką wymianę informacji na temat przypadków nadużyć w dziedzinie podatku VAT. Ten względnie nowy system można rozbudować, tak by pełnił podobną funkcję w odniesieniu do podatku bezpośredniego, przede wszystkim w celu wykrywania powtarzających się tendencji i schematów nadużyć oraz przypadków agresywnego planowania podatkowego oraz w celu szybkiego rozpowszechniania informacji na ich temat.

W tym celu Komisja zgromadzi i oceni pierwsze wyniki działania bazy danych Eurofisc w odniesieniu do podatku VAT, a następnie przystąpi do prac nad

rozszerzeniem zakresu Eurofisc oraz systemu wczesnego ostrzegania o podatek bezpośredni.

4.2.3. Poprawa w zakresie przestrzegania przepisów podatkowych

27. Stworzenie koncepcji punktów kompleksowej obsługi we wszystkich państwach członkowskich

W każdym państwie członkowskim należy ustanowić punkty kompleksowej obsługi, które pozwolą na przekazywanie podatnikom, w tym podatnikom niebędącym rezydentami, informacji na temat wszystkich rodzajów podatków. Ułatwi to operacje transgraniczne poprzez usunięcie przeszkód podatkowych i w rezultacie zapewni lepsze przestrzeganie przepisów prawa podatkowego. Pierwszy krok został już podjęty, a mianowicie w grudniu 2012 r. zorganizowane zostały warsztaty FISCALIS na ten temat w następstwie konsultacji społecznych w 2012 r. w sprawie przeszkód związanych z podatkiem bezpośrednim w kontekście transgranicznym. Komisja przedstawi wspólną metodykę i wytyczne w tej dziedzinie.

28. Opracowanie zachęt, w tym programów dotyczących dobrowolnego ujawniania informacji

W celu pogłębienia wiedzy podatników na temat uprawnień administracji podatkowych w zakresie pozyskiwania informacji z innych państw Komisja ustali, czy możliwe jest opracowanie wspólnych metod i wytycznych w celu udoskonalenia działań edukacyjnych, obejmujących m.in. upowszechnianie wstępnie wypełnionych deklaracji podatkowych, tworzenie spersonalizowanych stron internetowych oraz umożliwienie państwom członkowskim rozpowszechnianie informacji na temat swoich mechanizmów współpracy administracyjnej.

Komisja zbada ponadto, czy możliwe jest opracowanie zachęt poprzez wspieranie, przy pomocy wspólnych metod i wytycznych, programów dotyczących dobrowolnego ujawniania informacji, motywowanie podatników do korekty błędów przez internet (zwłaszcza w przypadku powstania spersonalizowanych stron internetowych) oraz dążenie do poprawy relacji między podatnikami i administracjami podatkowymi.

29. Stworzenie portalu internetowego poświęconego podatkom

Komisja udoskonali portal internetowy „Tax on EUROPA” i w miarę możliwości rozszerzy jego zakres w celu poprawy dostępu do wiarygodnych informacji podatkowych w kontekście transgranicznym. Portal ten można by zbudować na wzór sieci *e-Justice*, dostępnej na portalu EUROPA.

Omawiany projekt ma ambitne założenia i należy go realizować krok po kroku, przy czym priorytetem powinien być podatek VAT. Pierwszy krok będzie polegał zatem na opracowaniu zakładki na temat podatku VAT na portalu internetowym poświęconym podatkom. W zakładce tej dostępne będą przepisy na temat fakturowania obowiązujące w państwach członkowskich. Celem jest udostępnienie portalu internetowego tym państwom członkowskim, które chciałyby publikować inne informacje (np. o stawkach podatkowych). Kolejnym krokiem będzie zintegrowanie innych aspektów podatkowych, zwłaszcza dotyczących podatku bezpośredniego.

30. *Zaproponowanie ujednolicenia sankcji administracyjnych i karnych*

Komisja zbada, czy możliwe i wykonalne jest ujednolicenie definicji niektórych rodzajów przestępstw podatkowych, w tym sankcji administracyjnych i karnych w przypadku wszystkich rodzajów podatków. Komisja wystąpiła niedawno z wnioskiem dotyczącym przepisów prawa karnego²³, które miałyby usprawnić walkę z nadużyciami naruszającymi interesy finansowe UE. Komisja jest zdania, że kwestia ta zasługuje na dalszą uwagę w kontekście szerszych spostrzeżeń na temat ustanowienia polityki kryminalnej UE. Ważne będzie dopilnowanie, by wszelkie działania podejmowane w tym obszarze były w pełni zintegrowane z podobnymi działaniami w innych obszarach prawa unijnego zgodnie z zasadami określonymi w komunikacie Komisji pt. „W kierunku polityki kryminalnej UE: Zapewnienie skutecznej realizacji polityki UE poprzez prawo karne” z dnia 20 września 2011 r.²⁴.

31. *Opracowanie unijnego standardowego pliku kontrolnego do celów podatku (SAF-T)*

Stosowanie unijnego standardowego pliku kontrolnego do celów podatku (SAF-T) na wzór tego, co już obowiązuje lub jest w trakcie opracowywania w niektórych państwach członkowskich, ułatwiłoby przestrzeganie przepisów na zasadzie dobrowolności przez osoby podlegające opodatkowaniu, a także ułatwiłoby audyty podatkowe.

Obecnie trwają prace nad pilotażowym projektem w konkretnym kontekście, jakim jest mini punkt kompleksowej obsługi w dziedzinie telekomunikacji, transmisji oraz usług elektronicznych. Należy założyć dalszy jego rozwój.

4.3. Działania do podjęcia w długiej perspektywie czasowej (po 2014 r.)

W komunikacie z czerwca wymieniono również szereg ewentualnych działań, których zdaniem Rady nie należy na tym etapie traktować priorytetowo. Komisja uważa jednak, że warto je ponownie rozważyć na dalszym etapie, gdy tylko realizacja innych pilniejszych założeń niniejszego planu działań będzie bardziej zaawansowana. Działania te obejmują:

32. *Metodologię wspólnych audytów prowadzonych przez wyznaczone do tego celu zespoły wyszkolonych audytorów*

Kwestię tę należy jeszcze raz przeanalizować w miarę nabrania większego doświadczenia w korzystaniu z obowiązujących instrumentów prawnych takich jak audyty równoległe. Na podstawie takiej analizy możliwe będzie opracowanie metodologii wspólnych audytów i odnośnych wytycznych. W razie potrzeby i w oparciu o ocenę skutków Komisja może również zaproponować jednolitą podstawę prawną dla wspólnych audytów, która mogłaby obejmować różne rodzaje podatków.

²³ Wniosek w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii za pośrednictwem prawa karnego – COM/2012/363/2 z 11.7.2012.

²⁴ COM (2011) 573 final z 20.9.2011

33. *Opracowanie zasady wzajemnego bezpośredniego dostępu do krajowych baz danych*

Biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy w dziedzinie podatku VAT w odniesieniu do VIES²⁵, Komisja dokona analizy wykonalności planu polegającego na ułatwieniu bezpośredniego dostępu do krajowych baz danych dotyczących podatku bezpośredniego. W pierwszej kolejności należy jednak zdobyć doświadczenie w zakresie stosowania wzajemnego bezpośredniego dostępu w dziedzinie podatku VAT.

34. *Szczegółowe opracowanie jednolitego instrumentu prawnego na potrzeby współpracy administracyjnej w dziedzinie wszystkich rodzajów podatków*

Z uwagi na istnienie pewnych uwarunkowań w kontekście współpracy administracyjnej między różnymi obszarami podatków Komisja dokona analizy wykonalności, z prawnego i praktycznego punktu widzenia, stosowania jednolitego instrumentu prawnego na potrzeby współpracy administracyjnej w dziedzinie wszystkich podatków, zamiast czterech różnych instrumentów, które są obecnie do dyspozycji. Analiza ta zostanie przeprowadzona po upływie określonego czasu, tak by uwzględnić fakt, że wszystkie istniejące podstawy prawne współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków pośrednich i bezpośrednich, a także odzyskiwania podatków zostały niedawno uchylone, a w ich miejsce wprowadzono nowe inicjatywy legislacyjne²⁶.

5. WNIOSEK

Oszustwa podatkowe i uchylanie się od opodatkowania to złożony problem wymagający skoordynowanego i wielokierunkowego podejścia. Problemem, który wymaga pilnej uwagi, jest również agresywne planowanie podatkowe. Są to wyzwania o zasięgu globalnym, którym żadne państwo członkowskie nie jest w stanie stawić czoła w pojedynkę.

Niniejszy plan działania zawiera opis zestawu konkretnych środków, które można rozwijać teraz i w nadchodzących latach. Plan ten stanowi również ogólny wkład w szerszą debatę²⁷ międzynarodową na temat opodatkowania i ma służyć grupie G20 i G8 jako pomoc w jej bieżących pracach w tej dziedzinie²⁸. Komisja jest przekonana,

²⁵ Rozporządzenie Rady nr 904/2010/UE

²⁶ Dyrektywa Rady 2010/24/UE z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń (Dz.U. L 84 z 31.3.2010, s. 1); rozporządzenie Rady (UE) nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 268 z 12.10.2010, s. 1); dyrektywa Rady 2011/16/UE z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylająca dyrektywę 77/799/EWG (Dz.U. L 64 z 11.3.2011, s. 1); rozporządzenie Rady (UE) nr 389/2012 z dnia 2 maja 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków akcyzowych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 2073/2004 (Dz.U. L 121 z 8.5.2012, s. 1).

²⁷ Zobacz np. Wspólne oświadczenie Zjednoczonego Królestwa i Niemiec z dnia 5 listopada 2012 r., w którym wzywa się do podjęcia międzynarodowych działań w celu poprawy standardów podatkowych, http://www.hm-treasury.gov.uk/chx_statement_051112.htm

²⁸ Zobacz Deklaracja przywódców grupy G20 z dnia 19 czerwca 2012 r., Los Cabos, „We reiterate the need to prevent base erosion and profit shifting and we will follow with attention the ongoing work of the OECD in this area”

że połączenie tych działań może zapewnić wszechstronną i skuteczną reakcję na różne wyzwania związane z oszustwami podatkowymi i uchylaniem się od opodatkowania i tym samym może przyczynić się do bardziej sprawiedliwych systemów podatkowych w państwach członkowskich, a także do zabezpieczenia tak bardzo potrzebnych wpływów z podatków i ostatecznie do jeszcze lepszego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

By zagwarantować należytą realizację działań opisanych w niniejszym planie, Komisja wprowadzi odpowiednie monitorowanie oraz tabele wyników, co wiąże się przede wszystkim z regularną wymianą opinii w ramach właściwych komitetów oraz grup roboczych na podstawie szczegółowych kwestionariuszy.